

W sercu dyplomacji watykańskiej

Watykan, najmniejsze państwo świata, posiada jedną z najbardziej rozbudowanych i szanowanych dyplomacji. Na jego czele stoi papież Leon XIV, który pełni jednocześnie rolę głowy Kościoła katolickiego oraz suwerena Stolicy Apostolskiej. Dyplomacja watykańska, mimo niewielkich rozmiarów terytorium, obejmuje sieć nuncjatur – ambasad w niemal każdym kraju świata – i skupia się nie tylko na relacjach politycznych, lecz przede wszystkim na kwestiach pokoju, dialogu międzyreligijnego, praw człowieka i solidarności społecznej. Dzięki moralnemu autorytetowi papieża i długiej tradycji, Stolica Apostolska odgrywa wyjątkową rolę jako mediator w konfliktach i promotor wartości uniwersalnych.

Watykan nie posiada pełnego członkostwa w Organizacji Narodów Zjednoczonych, dlatego też przedstawiciel dyplomatyczny – nuncjusz – Stolicy Apostolskiej ma rangę Stałego Obserwatora. Urząd ten utworzono w roku 1964. Duchowni sprawujący tę funkcję otrzymują zwykle godność arcybiskupa tytularnego jednego z miast włoskich. Stolica Apostolska posiada przedstawicielstwa dyplomatyczne przy siedzibie głównej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, jak również przy europejskiej siedzibie ONZ w Genewie.

W ramach Programu Stażowego organizowanego przez Szkołę Doktorską UKSW 1 września 2025 roku rozpoczęłam największą przygodę mojego życia zawodowego – staż w Stałym Przedstawicielstwie Stolicy Apostolskiej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie, którego nuncjuszem apostolskim jest Ettore Balestrero, arcybiskup tytularny diecezji Vittoriany. Naszą grupę stażystów tworzy siedem osób pochodzących z Włoch, Francji, Kenii, Wenezueli i Polski. Dzięki temu mam wyjątkową okazję poznać funkcjonowanie tej placówki dyplomatycznej oraz zrozumieć, jak wielkie znaczenie ma obecność Stolicy Apostolskiej na szczeblu międzynarodowym. Przedstawicielstwo w Genewie należy do kluczowych miejsc, w których Watykan angażuje się w życie polityczne i społeczne, reprezentując interesy Kościoła i wygłaszając swoje stanowisko na arenie międzynarodowej. **Stolica Apostolska pełni często rolę moralnego głosu sumienia w ONZ, przypominając o potrzebie szukania dobra wspólnego ponad interesami narodowymi.** Rola ta ma nie tylko wymiar polityczno-dyplomatyczny, lecz także duszpasterski, ukazuje znaczenie godności osoby ludzkiej oraz zasad wynikających z prawa naturalnego.

Jako Stały Obserwator Stolica Apostolska nie posiada prawa głosowania nad przyjęciem czy odrzuceniem rezolucji, jednak ma możliwość m.in. wygłaszania przemówień na forum ONZ, zgłaszania propozycji, poprawek i interwencji, a także uczestniczenia w negocjacjach i pracach komitetów. Nuncjusz apostolski oraz dyplomaci pracujący w Misji prezentują stanowisko Kościoła w kwestiach takich jak: pokój i rozbrojenie, prawa człowieka i wolność religijna, zrównowagony rozwój, walka z ubóstwem, migracje, ochrona życia i rodziny oraz etyczny wymiar globalizacji i ochrony środowiska. Podczas stażu uczestniczę w licznych posiedzeniach 60 sesji Rady Praw Człowieka ONZ i przygotowuję z nich sprawozdania, które następnie są przesyłane do Watykanu. Przy tej okazji odbywa się również wiele wydarzeń towarzyszących w Pałacu Narodów, organizowanych przez Misję Stolicy Apostolskiej, m.in.: 16 września 2025 odbyła się konferencja przy współudziale Zakonu Maltańskiego, zatytułowana: „Rodzina jako podstawowy fundament: podtrzymywanie roli rodziców w zapewnianiu prawa do edukacji”, a 17 września miało miejsce sympozjum „Nigdy więcej wojen! Budowanie pokoju poprzez

prawa człowieka, rozwój i solidarność międzynarodową”, przy współpracy Stowarzyszenia Papieża Jana XXIII.

Oprócz mojego uczestnictwa w sesjach Rady Praw Człowieka angażuję się również w działania medialne Misji. Obecnie w naszym zespole pracujemy też nad wydaniem książki na temat przestrzeni kosmicznej w odniesieniu do nauki Kościoła katolickiego. Przy tej okazji dowiedziałam się o funkcjonowaniu Obserwatorium Watykańskiego, czyli instytucji ustanowionej przez Stolicę Apostolską, w celu prowadzenia badań astronomicznych i działalności popularyzatorskiej, której celem jest poszerzenie wiedzy naukowej o wszechświecie. W swoich historycznych korzeniach i tradycjach Obserwatorium Watykańskie jest jednym z najstarszych instytutów astronomicznych na świecie. Uwielbiam pracować w środowisku międzynarodowym, dlatego ten staż pozwala mi połączyć dwa moje ulubione obszary: dziennikarstwo i dyplomację. Panuje tu prawdziwie rodzinna atmosfera, każdego dnia wspólnie zasiadamy do uroczystego obiadu zgodnie z protokołem dyplomatycznym, w którym często uczestniczą także goście zapraszani przez arcybiskupa.

Dzięki pomocy pracowników Misji znalazłam bardzo przytulny pokój w niesamowitym akademiku, tzw. Foyer dla młodych kobiet, które studiują lub odbywają staże w organizacjach międzynarodowych. W sumie, mieszka tam ponad sto dziewcząt z 40 krajów świata. Codziennie wieczorem gotujemy wspólnie kolacje, rozmawiamy o naszym dniu oraz wymieniamy się historiami z pracy w Genewie. To niesamowite doświadczenie móc poznawać koleżanki z tak wielu państw, kultur i religii oraz odkrywać ich perspektywę na różne sprawy. W wolnym czasie razem zwiedzamy miasto i aktywnie spędzamy czas chodząc po górach, czy spacerując wzdłuż Jeziora Genewskiego.

W trakcie mojego pobytu w stolicy światowej dyplomacji mam również szansę reprezentować Polskę, gdyż wielokrotnie opowiadam o moim kraju osobom, które spotykam w Misji, w ONZ czy w Foyer. Wszyscy są zainteresowani sytuacją polityczną i społeczną, głównie w kontekście wojny na Ukrainie. Szczególnie środowisko chrześcijan zawsze z wielką sympatią wypowiada się o Polsce, wspominając wielkich świętych pochodzących z naszego kraju, takich jak: św. Jan Paweł II, św. siostra Faustyna Kowalska, św. Maksymilian Maria Kolbe czy wielu innych.

Polonia szwajcarska

Życie Polonii szwajcarskiej w Genewie skupia się wokół kościoła pod wezwaniem św. Teresy od Dzieciątka Jezus, przy Alei Peschier 14. W każdą niedzielę o godz. 12.30 odprawiana jest tam msza święta w języku polskim, której przewodniczy dominikanin, ojciec Stanisław Gurgul. Parafia gromadzi niewielką, lecz zaangażowaną polską społeczność, która organizuje także katechezy dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zajęcia w ramach sobotniej szkoły. 30 sierpnia 2025 odbyła się coroczna pielgrzymka polonijna na Wielką Przełęcz Świętego Bernarda w Alpach Pennińskich, zorganizowana przez Polaków w Genewie, zaś 12 października 2025 w kaplicy Polskiej Misji Katolickiej pw. św. Jana Kantego w Marly odbędą się uroczystości z okazji 75-lecia istnienia Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii.

W Szwajcarii według danych portalu polonijnego „Szwajcaria Polaków” z 2023 roku mieszka około 39 tysięcy Polaków. Zamieszkują oni głównie Zurich i Genewę. Znaczna część z nich pracuje w różnych organizacjach międzynarodowych. W XIX wieku wielu rodaków szukało

bezpiecznego schronienia w Szwajcarii. W tym kraju mieszkali lub przebywali przez krótszy czas m.in: Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Stefan Żeromski, Tadeusz Kościuszko, Ignacy Mościcki, Gabriel Narutowicz czy Ignacy Jan Paderewski. W 1868 roku, z okazji stulecia zawiązania konfederacji barskiej, polscy emigranci w Rapperswil ufundowali Kolumnę Barską. Dwa lata później powstało tam Polskie Muzeum, gdzie w latach 1892–1896 pracował i tworzył Stefan Żeromski. W 1915 roku, Henryk Sienkiewicz i Ignacy Jan Paderewski, przebywając w Vevey, założyli Szwajcarski Komitet Generalny Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. Po 1940 roku do Szwajcarii przybyło około 12 tysięcy polskich żołnierzy z 2. Dywizji Strzelców Polskich, którzy zostali internowani i rozmieszczeni w obozach pracy na terenie kraju. Budowali oni ścieżki leśne, polne, mosty oraz tysiące kilometrów dróg, które na upamiętnienie ich trudu nazwano Polenweg lub Polenstrasse.

Każdy dzień w Genewie przynosi nowe wyzwania, spotkania i refleksje, które umacniają mnie w przekonaniu, że wartości uniwersalne głoszone przez Kościół takie jak – pokój, dialog i solidarność mają realne znaczenie w budowaniu świata opartego na poszanowaniu godności człowieka. Staż w Stałym Przedstawicielstwie Stolicy Apostolskiej przy ONZ staje się więc dla mnie bardzo cenną praktyką zawodową, dzięki której w Pałacu Narodów poznaję zasady prawa międzynarodowego oraz problemy i wyzwania z jakimi mierzą się kraje świata. Jest to także osobista szkoła odpowiedzialności, dyplomatycznej kultury dialogu i spotkań z ludźmi, którzy swoją postawą uczą pokory, upominania się o swoje prawa, otwartości i wrażliwości na drugiego człowieka.

Małgorzata Jaroszek

Pielgrzymka Polonii szwajcarskiej na Wielką Przełęcz Świętego Bernarda

